

Examen HAVO 2017

muziek

tijdvak 1

dinsdag 16 mei

9.00 - 11.30 uur

Vergeet niet je op te zetten!

Klik op 'Start' om te beginnen.

Start ▶

Tijdens het examen kun je de volgende knoppen gebruiken:

 ingesproken tekst

 regelen van het volume

 uitleg van het programma

 ga een pagina terug of verder

 ga naar het begin of het einde van het examen

Voor het openen van bronnen gebruik je de volgende knop:

 geluidsfragment

Hiernaast kun je testen of het geluid goed functioneert.

Het examen bestaat uit zes blokken met in totaal 49 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 75 punten te behalen.
Voor elke vraag staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Blok 1: J.C. Bach - Kwintet in G, deel 1

Blok 2: James Bay - Hold back the river

Blok 3: N. Skalkottas - 36 Griekse Dansen, nr. 4

Blok 4: Little River Band - Reminiscing

Blok 5: G. Fauré - Pavane

Blok 6: David Guetta ft. Emeli Sandé - What I did for love

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Blok 1 J.C. Bach - Kwintet in G, deel 1

Dit vragenblok gaat over het eerste deel van het *Kwintet in G* van Johann Christian Bach (1735-1782). Dit deel staat in de hoofdvorm. De klank is een halve toon lager dan de notatie.

De vragen 1 en 2 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is het begin van de expositie en is thema 1. Het kwintet bestaat uit: dwarsfluit, hobo, viool, altviool en basso continuo. Een basso continuo is een combinatie van een basinstrument en een akkoordinstrument die samen een begeleidende functie hebben.

(2p) Uit welke twee instrumenten bestaat de basso continuo in het fragment?

Het fragment is het begin van de expositie en is thema 1. Thema 1 bestaat uit vier gedeelten van elk vier maten.

(1p) Geef met vier letters het vormschema weer, zo nodig met accenten.

(1p) Op welke manier bewegen de dwarsfluit en de viool zich ten opzichte van elkaar? Geef de technische term.

De vragen 4, 5 en 6 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is het begin van thema 2. In het fragment zetten de vier melodie-instrumenten (dwarsfluit, hobo, viool en altviool) vlak na elkaar in.

(1p) In welke volgorde zetten de melodie-instrumenten in? Het eerste antwoord is gegeven.

Het fragment is het begin van thema 2.

(1p) Welk melodie-instrument speelt op exact dezelfde toonhoogte als melodie-instrument 1?

- A melodie-instrument 2
- B melodie-instrument 3
- C melodie-instrument 4

Het fragment is het begin van thema 2.

(1p) Geef de technische term voor de opeenvolging van motieven in het fragment.

De vragen 7 en 8 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Van het fragment is de partij van de dwarsfluit in de uitwerkbijlage afgedrukt.

In het fragment wordt twee keer sforzando (*sf*) gespeeld.

(1p) Geef in het notenvoorbeeld met *sf* deze twee plaatsen aan.

De partij van de dwarsfluit is in de uitwerkbijlage afgedrukt.
Drie noten worden versierd. Deze versieringen zijn niet genoteerd.

(2p) Omcirkel vanaf maat 4 de drie noten die versierd worden.

Fragment 1 is thema 2 in de expositie. Fragment 2 is thema 2 in de reprise. In de reprise wordt thema 2 hoger gespeeld.

(1p) Wat is de intervalafstand tussen beide thema-inzetten?

Let hierbij op de baspartij.

- A terts
- B kwart
- C kwint
- D octaaf

Blok 2 James Bay - Hold back the river

Dit vragenblok gaat over het nummer *Hold back the river* uit 2014 van James Bay.

Het fragment is het begin van de intro. De gitaar speelt tweestemmig.

(1p) Welk notenvoorbeeld geeft de bovenstem van de gitaar het best weer?

A

B

C

D

Fragment 1 is de tweede helft van couplet 1. Fragment 2 is het eerste refrein.

(2p) Noem twee verschillen tussen beide fragmenten, gelet op de gitaar. Ga bij je antwoord uit van fragment 2.

Het fragment is het einde van het refrein met het vervolg.

(2p) Noem twee verschillen tussen het refrein en het vervolg gelet op het slagwerk. Ga in je antwoord uit van het vervolg. Een antwoord als 'Er komen meer slaginstrumenten bij', is niet voldoende.

Het fragment is couplet 2. De tekst is in de uitwerkbijlage afgedrukt.
De basgitaar speelt het grootste gedeelte van de zangmelodie ritmisch gelijk mee.

(2p) Onderstreep de tekstgedeelten waar het ritme van de basgitaar afwijkt van het ritme van de zangmelodie.

In het nummer komt de bridge twee keer voor. Het fragment is het einde van een bridge en het begin van het refrein. De melodie is onvolledig weergegeven.

1
Lonely wa - ter

2
lone-ly wa - ter won't you let us wan - der

3

4
Let us hold each oth - er

5
Hold _____ back the riv - er

Maat 4 staat in een andere maatsoort.

(1p) Welke maatsoort is dat?

Het fragment is het refrein. De tekst is in de uitwerkbijlage afgedrukt.

(2p) Onderstreep de woorden in de tekst die driestemmig worden gezongen.

Het fragment is een bridge.

(1p) Wat is de schrijfwijze van de stemmen in het eerste gedeelte, en wat is de schrijfwijze van de stemmen in het tweede gedeelte?

- 1 Lonely water
- 2 Lonely water won't you
- 3 Let us wander
- 4 Let us hold each other

Het fragment is het einde van de laatste bridge. De tekst is weergegeven.

(2p) Noem twee manieren waarop regel 4 veel zeggingskracht krijgt.

Blok 3 N. Skalkottas - 36 Griekse Dansen, nr. 4

Dit vragenblok gaat over *Peloponniakos* (nr. 4 uit de 36 Griekse Dansen) uit 1931 van de Griekse componist Nikos Skalkottas (1904-1949). De compositie is een bewerking van een Grieks volkslied voor symfonieorkest.

De vragen 18 en 19 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is het begin van het werk. Boven aan de partituur staat *molto feroce*. Dit kun je vertalen als zeer krachtig.

(2p) Noem twee manieren waarop dit karakter in de muziek te horen is. Laat de instrumentatie buiten beschouwing.

Het fragment is thema 1 en bestaat uit acht maten. Maat 1 t/m 4 zijn in de uitwerkbijlage afgedrukt.

Maat 5 t/m 8 zijn een vrijwel letterlijke herhaling van maat 1 t/m 4, maar één noot wijkt af.

(1p) Omcirkel die noot in het notenvoorbeeld. Laat de opmaat buiten beschouwing.

In het fragment wordt thema 1 twee keer gespeeld. Thema 1 bestaat uit acht maten.

(2p) Noem twee verschillen tussen thema 1 en de herhaling, gelet op de melodie. Ga in je antwoord uit van de herhaling.

In het fragment van acht maten spelen verschillende blaasinstrumenten na elkaar een melodisch motief. De ritmes van deze motieven zijn in de uitwerkbijlage afgedrukt.

(3p) Door welk instrument worden de afgedrukte ritmes gespeeld? Kruis steeds één instrument aan. Het antwoord bij maat 1 is gegeven.

In het fragment wordt toegewerkt naar een climax.

(3p) Noem drie manieren waarop de climax wordt bereikt. Laat de dynamiek en de slotklank buiten beschouwing.

In het fragment begeleiden de strijkinstrumenten de vioolsolo.

(1p) Geef de technische term voor de bijzondere speeltechniek van de begeleidende instrumenten.

Het fragment is thema 2. De trompetpartij is in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt.

(3p) Noteer de ontbrekende noten in maat 3 t/m 5 (toonhoogte en ritme).

Het fragment is het slot van het werk.

(1p) Geef de technische term voor het samenspel van de 1e trompet en de strijkers in maat 1 t/m 6.

Blok 4 Little River Band - Reminiscing

Dit vragenblok gaat over het nummer *Reminiscing* uit 1978 van de Australische popgroep Little River Band.

Het fragment is het begin van de intro. Het ritme van de melodie is in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt.
Twee overbindingsbogen ontbreken.

(1p) Noteer de twee ontbrekende overbindingsbogen.

Het fragment is de hele intro.

(1p) In welke volgorde zetten de onderdelen van het drumstel in?

- 1 Friday night, it was late
- 2 I was walking you home
- 3 We got down to the gate
- 4 And I was dreaming of the night

Het fragment is het begin van couplet 1. De tekst is weergegeven.

(1p) Geef in de uitwerkbijlage van elke bewering aan of deze juist of onjuist is.

bewering 1

In het fragment wordt gebruik gemaakt van syncopen.

bewering 2

Regel 1, 2 en 3 bestaan uit twee verschillende toonhoogtes.

Het fragment is couplet 2. De tekst en de vertaling zijn weergegeven.

That's the way it began

We were hand-in-hand

Glenn Miller's band was better than before

We yelled and screamed for more

And the Porter tune (Night and day)

Made us dance across the room

It ended all too soon

And on the way back home

I promised you'd never be alone

Dat is de manier waarop het begon

We liepen hand in hand

Glenn Millers band was beter dan ooit

We riepen en schreeuwden om meer

En Porters liedje ('Night and day')

Liet ons dansen door de kamer

Het eindigde veel te snel

En op de weg terug naar huis

Beloofde ik dat je nooit alleen zou zijn

In de tekst gaat het onder andere over de bigband van de bandleider Glenn Miller en over een liedje van de songwriter Cole Porter.

(2p) Geef van beide tekstregels aan op welke manier deze muzikaal worden uitgebeeld.

Hurry, don't be late
I can hardly wait
I said to myself when we're old
We'll go dancing in the dark
Walking through the park and reminiscing

Het fragment is het refrein. De tekst is weergegeven.
De backing vocals veranderen in het refrein van rol.

(1p) Beschrijf deze verandering.

Het fragment is een gedeelte uit de herhaling van de intro.
De vioolpartij is in motieven weergegeven, maar niet in de juiste volgorde.

1

2

3

4

(3p) Zet de motieven in de juiste volgorde. Eén motief komt twee keer voor.

Fragment 1 is de intro. Fragment 2 is een couplet. Fragment 3 is het refrein. Fragment 4 komt uit het slot van het nummer.

(1p) Op welk akkoordenschema is fragment 4 gebaseerd?

op het akkoordenschema van

- A de intro (fragment 1)
- B het couplet (fragment 2)
- C het refrein (fragment 3)

Blok 5 G. Fauré - Pavane

Dit vragenblok gaat over *Pavane* van de Franse componist Gabriel Fauré (1845-1924). Het werk is geschreven voor orkest en koor.

Het fragment bestaat uit de inleidende maat en de eerste twee muzikale zinnen.

(2p) Noteer in het schema welk instrument de melodie speelt in voorzin 1 en welk instrument de melodie speelt in nazin 2.

Het fragment is maat 1 t/m 5. Maat 1 van de strijkers is weergegeven.

(1p) Wat is de toonsoort?

In het fragment klinkt twee keer achter elkaar bijna dezelfde melodie. De melodie van de eerste keer is weergegeven.

(1p) Welke noot wordt in de herhaling hersteld?

de noot

- A dis
- B eis
- C fis
- D gis

De vragen 36 en 37 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

In het fragment zingt het koor.

(1p) Op welke manier gaan de koorstemmen in de voorzin en in de nazin samen?

	voorzin	nazin
A	parallel	homofoon
B	parallel	polyfoon
C	unisono	homofoon
D	unisono	polyfoon

In het fragment zingt het koor.

(2p) Wat is de articulatiwijze van de melodie-instrumenten? Geef de technische term.

Wat is de speelwijze van de lage strijkers? Geef de technische term.

In het fragment zet het orkest fortissimo in. Vervolgens speelt een hoorn. De melodie van de hoorn is in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt. Ter oriëntatie is ook de partij van viool 1 afgedrukt.

(2p) Noteer de ontbrekende noten van de HOORN (het ritme is gegeven).

In het fragment zingen de tenoren de tekst *Faites attention!* (Pas op!).
Het motief klinkt als een waarschuwing.

**(2p) Noem twee kenmerken van de zang waardoor het als een
waarschuwing klinkt. Laat de dynamiek buiten beschouwing.**

Het fragment is het slot.

(1p) Wat is de slotnoot van het koor?

- A de grondtoon
- B de terts
- C de kwint

Blok 6 David Guetta ft. Emeli Sandé - What I did for love

Dit vragenblok gaat over het nummer *What I did for love* uit 2014 van David Guetta ft. Emeli Sandé.

Het fragment is de intro en het begin van couplet 1. Het akkoordenschema wordt voortdurend herhaald.

(1p) Uit hoeveel verschillende akkoorden bestaat het akkoordenschema?

- A 3
- B 4
- C 5

Guess it's true what they say: I'm always late
Say you need a little space I'm in your way

Het fragment is het vervolg van couplet 1. De tekst is weergegeven.
De onderstreepte tekstgedeelten worden tweestemmig gezongen.

(1p) Welk interval klinkt tussen beide stemmen in de onderstreepte tekstgedeelten? Een toevoeging als groot, klein of rein is niet nodig.

De vragen 44 en 45 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is de prechorus. De tekst is in de uitwerkbijlage afgedrukt.

(2p) Noteer het vormschema door voor iedere regel een letter te plaatsen, waar nodig met accent(en). De eerste letter is gegeven.

- 1 It hurts, but I remember ev'ry scar
- 2 And I've learned, but living is the hardest part
- 3 I can't believe what I did for love
- 4 I can't believe what I did for us
- 5 **Oh, crash and we burn into flames**
- 6 **Stitch myself up and I'd do it again**
- 7 I can't believe what I did for love

De tekst van de prechorus is weergegeven.
Regel 5 en 6 wijken af van de overige regels.

(1p) Noem één verschil tussen regel 5 en 6 enerzijds en de overige regels anderzijds gelet op het ritme van de zangmelodie. Ga bij je antwoord uit van regel 5 en 6. Laat de lengte van de regels buiten beschouwing.

De tekst van het refrein is in de uitwerkbijlage afgedrukt.
Deze tekst wordt gezongen door de backing vocals en de solozang.

**(1p) Geef achter elke regel aan of het woord LOVE door de BACKING VOCALS op de eerste tel of de tweede tel van de maat wordt gezongen.
Laat de solozang buiten beschouwing.**

Het fragment bestaat uit 16 maten. Je kunt het fragment verdelen in drie stukjes.

(3p) Geef in het schema aan in welk gedeelte elke ritmepartij voor het EERST meespeelt.

Het fragment is een tussenspel en bestaat uit acht maten. De melodie die in maat 1 & 2 en maat 5 & 6 wordt gespeeld, is weergegeven.

The image shows two staves of musical notation in G major (one sharp) and 4/4 time. The first staff contains measures 1, 2, and 3. The second staff contains measures 5, 6, and 7. Vertical lines indicate the continuation of the melody in measures 4 and 8.

(1p) Geef in de uitwerkbijlage van elke bewering aan of deze juist of onjuist is.

bewering 1

Het ritme van maat 3 & 4 en maat 7 & 8 is hetzelfde als van maat 1 & 2 en maat 5 & 6.

bewering 2

Het toonhoogteverloop van maat 3 & 4 en maat 7 & 8 is hetzelfde als van maat 1 & 2 en maat 5 & 6, maar dan één toon hoger.

Dit was de laatste vraag van het examen.

Klik op of onder in het scherm als je de vragen nog eens wilt langslopen.

Klik op de knop 'Stoppen' als je klaar bent.

Bronvermelding

De in dit examen gebruikte bronnen zijn vermeld in het examen zelf en/of in het correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.

Einde